Ч. 292 (14.189). Львів, пятниця 1. листопада 1935. Pocztowa oplata oplacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

Передплата в краю: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 28-41. „ Друкарні: 29-26. — В справі оголошень звертатися до адміністрації. — Ціна одного примірника 20 сот.

Листопад - місяць українських інвалідів!

Кожного року звертаємося в місяці листопаді із закликом до громадянства за допомогою для наших інвалідів. І тепер знову, вже 17-тий раз, простягаємо руку в імені 2.000 інвалідів Українського Війська.

Мабуть саме тому, що вже 17-тий раз із черги простягаємо руку до українського громадянства, наші заклики не роблять більшого враження, не мають належного успіху. Чим дальше віддаляємося від славної минувшини, чим більше вагоміє на нас тверда буденна дійсність, тим менше чутким стає українське громадянство на недолю своїх інвалідів, тим більше байдужіє до своїх борців.

А доля наших інвалідів не кращає, але з кожним днем гіршає, надходить старість, відновлюються рани, а українські інваліди не мають виглядів не тільки на скромне забезпечення останніх днів життя, але навіть треба побоюватися, що вже завтра не будуть мати шматка хліба для себе, для рідні, не зможуть заспокоїти найконечніших потреб: лікування, протез, одіння і взуття, що бувші герої кінчитимуть свої дні в голоді й холоді.

Тому створення можливих життєвих відносин принайменше для найтяжчих інвалідів українського війська — це неминуча конечність і байдужість громадянства в цій справі наносить нам сором. **120.000 золотих річно на інвалідів мусить українське громадянство зложити.**

Не скидайте того обовязку на інших! Кожний нехай від себе його виконає.

У першій мірі пригадуємо цей обовязок товаришам зброї, бувшим старшинам та стрільцям Української Армії, що ціло перейшли воєнне лихоліття. Долю останків Української Армії кладемо на серце і тим, що — по волі, чи неволі — стояли подальше від збройної борні.

Тепер ще пора показати себе не на словах, а на ділах!

У місяці листопаді прийдіть з допомогою нашому Товариству, що знесилюється, несучи поміч інвалідам. Засоби вичерпуються, збірки жертв дають щораз менше, — заосмпека інвалідів загрожена.

Не можемо допустити до того, щоб інваліди Української Армії гинули з голоду, чи передчасно вмирали від невилікуваних ран.

На сторожі окалічілих борців за волю стоїть честь Нації!

Український інвалід не даром ждатиме на Вашу допомогу!

ГОЛОВНА РАДА
УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ДОПОМОГИ
ІНВАЛІДАМ У ЛЬВОВІ.

О. ІГОР СЕНДЕЦЬКИЙ.

В той перший день...

В той перший день сумний, листопадовий,
Хмарний, холодний, сірий та вітристий
Він серцем повним теплої любови,
Задивлений у тихий світ обнови,
Спішить борцям свою сльозу принести.

Він інвалід. Не може іти скоро,
Скрипить протеза, очі обважніли.
Та він іде, що сили пнеться вгору,
За ним лиш пісня вітрового хору,
А під ногами листя пожовтіле.

Колись, колись... ох, деж те сміле братство,
Деж ті, що в бій ішли під грюкіт грому?
Де молоде, розсміяне юнацтво?
Народня гордість, слава та багатство?
Куди пішли? — Ох так! Пішли до дому.

Ах, скільки їх лягло у ті облоги,
Що збила їх орда немилосерно,
Щоб кров нова скропила всі дороги
На ясний день свободи й перемоги,
Щоб внуки знов там засівали зерно!...

Забув він нині за сумні могили,
За їх хрести березові — не в крові..
У них не мрій шукає він, а сили,
Поклін складає всім, що тут спочили
В той перший день, буйний, листопадовий.

Безсмертна доктрина.

Львів, 31. жовтня 1935.

Казати у 1935-ому році про самовизначення народів — це глум і кпини зі здорового розуму. Самовизначення народів — і трійливі гази й танки, які мають переконати нарід, який від тисячі літ має свою державу, що він кепсько себе самовизначив. Самовизначення народів — і п. Валахлітінов на кріслі голови зборів установи, покликаної до життя у практичній реалізації тої ідеї, між якими було і... самовизначення народів. Рідко коли можна так правильно застосувати до цієї ситуації вислів непоправного романтика, який жалувався, що „було би весело, коли б не було так сумно". І мабуть та женевська установа сама відчуває глибокий внутрішній трагізм, який криється у сполуці ідеї мира й ідеї свободи, бо в усіх своїх актуальних зусиллях говорить тільки про зберігання мира, а про свободу не згадує. Не згадує ні словом, що міжнародні санкції мають ударити по тому, хто проставився праву до національно-державного самовизначення. Нема у 1935-му році мови про гасло, яке заблисло у 1917-му році, як метеор на тодішньому димами побоєвищ закритому небозводі, про гасло, яке у 1918 році зрушило з просоння народи, — а між ними й Український Нарід Галицької Землі.

Бували впродовж віків ріжні політичні доктрини — всі вони здебільша родились у висліді конкретних державницьких змагань і гинули, коли зробили вже свою службу. Бували доктрини на дуже коротку і дуже довгу мету, як засіб до цілі і як ціль, як ядерно сформульована політична програма. Чи можна називати політичною програмою тім народу самому становити про свою долю? Чи це засіб до цілі чи ціль сама для себе — право рішати про себе? Чи можна ставити до цього права запит: як довго істнуватиме воно, як політична доктрина? Можливо, що перспектива 17-ти літ за мала, щоб на ті підставі казати про вічність. Але чи досвід тисячоліть не каже, що відколи істнують народи, свідомі свого окремішнього „я", відтоді вони борються за те „я", від тоді вони не вірікаються його, бо мусілиб виректися — себе?!

Гасло самовизначення народів не народилось у 1917-му ані 1918-му році, — так само, як не вмерло воно у році 1919-му. Воно було тільки формулою правди, яка жила від непамятних часів і яка проявлялась і у „весні народів" і в польських повстаннях і в італійському відродженні й у визвольницьких рухах балканських народів, — і в усіх війнах, які колинебудь ішли — в обороні рідного краю. Всі поняття зміняються, як зміняється людська психіка і людська ментальність під впливом поступу цивілізації і т. зв. „духа часу". Поняття модерної нації істнує теж від недавна. Але історія не починається від нас, — і все вже у світі бувало. Був теж здавен-давна патріотизм, — була любов батьківщини і свого народу. І здавен-давна в обороні батьківщини і свого народу — гинули народу найкращі сини.

Самовизначення народів — це не гасло, це не програма, це не доктрина, сформульована версайськими реформаторами для кращого розбиття осоредніх держав. Це безсмертна правда, яка свідомо і підсвідомо жевріє в серцях всіх одиниць, що тільки здібні відчувати свій звязок з землею, на якій побачили світ, та з земляками, що говорять тією самою мовою, виховані у тій самій культурі, привязані до тієї самої традиції і — люблять ту саму землю. Самовизначення народів, як політична доктрина, стало у 1935-му році „нереальне". Державні діячі його не пригадують, бо воно загрожує істнуючому мирові, бо воно суперечить популярній та актуальній доктрині про збірну систему европейського мира. Із сфери реальної політики перейшло те гасло у сферу — ідей. Абстрактним воно стало остільки, наскільки абстрактною є кожна ідея, — але конкретну вартість воно має остільки, наскільки творча ідея всилі надхнути до конкретного творчого діла.

Річ не у назві: доктрина — гасло — програма — засада — ідея. Річ у змісті, у практичній вартості та творчій силі. У 1918-19 році провалилась одна спроба реалізувати ту ідею на одному клаптику землі. Але не провалилась ідея. Замалі були сили супроти великих замірів. Змінилися часи, минуло 17 літ і сили стали — може ще менші. Але ідея не зменшилась, з давньої ідеї не відпала ні одна риска. У цьому й сила невмірущих ідей: часи і люди зміняються, зміняються програми, зміняються засоби, але ідея живе і не можна з неї нічого ані відняти ані до неї додати. Не може бути любов рідного краю більша ані менша, не можна більше ані менше належати до якоїсь нації: адже навіть істнуючі типи космополітів — щезли у 1914-му році, коли рубом станули проти себе інтереси поодиноких держав і народів. Історичні переломові моменти саме тим відріжнюються від буденних політичних змінливих подій, що раптом абстрактні ідеї стають ділом і що ніхто не має найменших сумнівів, що треба пробувати здійснювати ідею.

Глузує собі 1935-ий рік з доктрини самовизначення народів, але й у листопаді 1935. року писати можна про ту доктрину, — як про всі інші проблеми, які є політично „неактуальні", але які істнують — не тільки у споминах минулого, але також як творчий товчок сучасних діл, що не кінчаться на нинішньому дні. Листопад 1918 року не скінчився в липні 1919-го, ані в „чотирокутнику смерти" пізною осінню того самого року, ані в риському мирі у березні 1921, ані 15. березня 1923-го року. Бо не могла скінчитись ідея, яка лягла в основу листопадового здвигу, та сама ідея, якою жила в українських серцях, відколи істнує український нарід: любов свого рідного краю. Перейшовши процес політичної кристалізації, український нарід мусів відчути у 1918 році переломовий момент, в якому не можна було гаятись зі спробою реалізувати доктрину самовизначення. З невдачі 1918-19 року не вийшов український нарід розбитий: втримує його при житті та безсмертна доктрина, яка перетворилась для нього у Невмірущу Ідею.

Заява УПР. у соймі.

З учорашнього звіту посла д-ра Ст. Барана про останнє пленарне засідання сойму в дні 29 жовтня, знаємо про зміст промови посла Зиновія Пеленського, як речника У.П.Р.Назагал ця промова була поширенням думок, висловлених уже підчас нарад буджетової комісії, — про що ми писали широко окремо. Але у вступі своєї промови і на її кінці склав пос. З. Пеленський в імені УПР заяву, яку подаємо у буквальному тексті з огляду на її засадниче значіння:

„Забираючи перший раз голос у новоибраним Соймі в імені Української Парляментарної Репрезентації, маю честь ствердити, що входимо до Сойму як представники українського народу, щоби стати виразниками його збірних стремлінь, його потреб і всесторонніх національних інтересів. У законодатних палатах будемо творити одноцільну суцільну національну групу і будемо солідарно боронити інтересів нашого народу, борячись за здобуття для нього найширших можливостей всебічного розвою".

— Потім ішов мериторичний розгляд вимоги уряду щодо повновластей з українського погляду, з таким висновком:

„Будемо домагатися на кожному кроці рівномірного трактування всіх українських господарських організацій, це добре право українського громадянина-хлібороба, що виконує всі горожанські обовязки.

„Вважаємо, що уряд, користаючи з повновластей буде видавати декрети, які є дійсно негайні і пильні для ратування суспільного господарства, та що решта господарського законодавства прийде під обради сойму.

„Після цих наших застережень щодо повновластей у господарських і фінансових справах, стверджуємо, що: 1) заповіджені урядом почини дорогою декретів у ділянці господарських і фінансових справ мають бути корисні для дрібного хліборобства, котре репрезентуємо, 2) зважившп, що це декретування буде переводити уряд п. Косцялковського, котрий вже в характері міністра внутрішніх справ змагав до нормалізації польсько-українських відносин, маємо надію, що і в ділянці проектованих декретів буде числитися з господарськими потребами українського народу. З тих причин будемо голосувати за законопроектом".

Найближчої неділі плебісцит у Греції.

ЛЬОНДОН, 31. 10. ПАТ. Колишній король Юрій є ще тепер у Льондоні і дожидає на висліди плебісциту у справі привернення монархії, який відбудеться найближчої неділі 3. XI. Окруження короля переконане, що плебісцит викаже поважну більшість за поворотом колишнього короля на престіл. Король рішився навіть якби плебісцит випав для нього якнайкорисніше, не виїздити з Льондону, доки його не повідомлять про висліди цього плебісциту та доки його формально офіційні представники грецького уряду не покличуть до повороту. В Льондоні говорять про можливости особистого приїзду прем. ґен. Кондиліса, що торжественно супроводив би короля до Греції.

Гострий виступ Черчіля проти нац.-соціялізму і Гітлера.

БЕРЛІН, 31. 10. ПАТ. Офіційно повідомляють: Колишній англійський міністер Вінстон Черчіль оголосив у „Стренд Маґазін" статтю, в якій незвичайно гостро нападає на нац.-соціялізм і його вожда. З тої причини названу ґазету заборонили на необмежений час у всій Німеччині. Тому, що у статті Черчіль образив голову німецької держави, німецька влада припоручила своєму амбасадорові у Льондоні звернути у відповідний спосіб увагу мірodатних чинників на невідповідні напади члена урядової партії та зложити якнайгостріші застереження.

З польської преси.

Буревій на Волині.

Варшавський консервативний „Час" з 31. жовтня ц. р. у статті п. н. *„Тайфун в освіті і... між українцями"* навязує до гострої критики краківського „І. К. Ц." колишніх міністрів освіти Януша і Вацлава Єнджеєвичів за їхню діяльність на полі шкільництва, яке виглядає тепер наче велике побоєвище, що над ним перейшов експериментальний тайфун. На руїнах шкільництва — бідкає „ІКЦ" — буйно вецвив анальфабетизм. Добре було би — додає від себе „Час" якби „ІКЦ" висловив ці завваги тоді, коли обі міністри освіти ще урядували. Нині ця критика принесе користь хіба тоді, якщо її прочитає один з теперішніх міністрів та у своїй діяльности не буде зважати на славословія преси, бо після свого відходу може прочитати вже чергового дня у тім самім щоденнику, що його діяльність нагадувала наслідки буревію.

„Щоби віднайти найближчого можe кандидата на буревія — пише далі „Час" — треба полинути поза Варшаву до одної з найтерпіших земель Польщі... на Волинь".

У теперішнім соймі, крім послів українців з Галичини, засідають теж посли українці з Волині, які раніше входили у склад клюбу ББ. „Час" пригадує своїм читачам полеміку в українській пресі у справі обєднання Української Парляментарної Репрезентації з українськими послами Волині в один клюб у соймі і подає відмовні арґументи „Діла" у цій справі, цитуючи цілі уступи з „Діла" та вповні погоджуючись з нашим становищем, що „оферта" волинських „певняків" звучить як несмачний жарт".

„Несмачний жарт. Українці з Галичини дуже хотіли би адміністраційного обєднання галицьких земель з Волинню, але не хочуть мати до діла з українськими послами з теперішньої Волині. Не хочуть обєднуватися у спільний український клюб. А тут не йде про партію, але про звичайний парляментарний клюб

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

Курінь! Нащо-с хату запалив...

(Спогад із 1915. року.)

По боях на степах Панталихи, під Соколовом та під Семаківцями над Стрипою, наш полк У. С. С., потерпівши в тих боях великі втрати в людях, пішов на супочинок до с. Вівся біля Підгаєць.

Сотні неповні, проріджені. Стрільці змучені, виснажені, обідрані. І тут, у Вівсю, мали полк доповнити рекрутами, що з Коша з Гнильча вже були вирушили в напрямку фронту. Хоч і рекрути не були вже дуже вдягнуті, ні взуті: при перших осінніх приморозках вистоювали в Підгайцях босоніж у „ґусаку" по каву, чи по інший „фасунок", підносячи раз одну, раз другу ногу, то підкладаючи під ноги шапку.

Настиг курінь тих рекрутів. Ним і поповнили всі сотні. Хлопці відпочали. З молодицями та дівчатами нагулялись. І гайда на фронт! В останніх днях жовтня 1915. року москалі заворушилися, вже й Стрипу були знову перейшли. Когож у противнаступ пустити, як не Усусусів?

31. жовтня ранком увесь полк подався в напрямку, де клекотіли скорострілі, глухо тріщали кріси, раз-у-раз ґупали гармати. А сіре небо важко висіло над нами. І наші співи, і приговірки, і наша буйна молодість не прояснювала того насупленого неба. Пополудні став і дощик сікти, як маком. Стали тумани стелитися. Обабіч вузької полевої доріжки плаксиво розклалася була подільська осінь: на чорні патла накинула сірий і мокрий рантух і рюмсала. Цим сірим рантухом затулювала собі вуха, щоб не чути стогону гармат і ранених, що лементували в придорожних ровах, на полях, в окопах.

А під тисячами ніг, що певно ступали, нудно чвякало чорне подільське болото.

Ще не смеркалося, як ми прибули в село Мазоволи. Увесь полк розташувався по кватирам. Хати були вільні: все населення села влада силоміць виселила.

Прийшов наказ, щоб кріси були вичищені, щоб запастися у крісові набої. По сотнях роздали пачки з крісовими набоями. Їх уже розділили, такий уже пачками, між рої. А рої розташувались один у хаті, інший на горищі, то в стодолі. Кожний рій і набої з пачкою забрав до себе.

Стрільці — хто чистить кріса, хто зашиває, інший запасну консерву їсть, дехто листа пише до хати, до любки: адже зближається хвилина бою.

Новий наказ: збірка сотень до своїх районів, без наплечників і лише з крісами.

Ми ставули у збірці. Ще й „позір" не встиг командант сотні крикнути, як ось бач: у районі нашої II-ої сотні одну хату всю дим обняв.

— Горить! — пронеслось.

І вся сотня кинулась до хати, у яких були наплечники, набої в пачках іще не розділені поміж стрільців. Хата полумям зайнялась. Дим мішається з туманами осени і їдкий та гризький дух стрільцям забиває. Починають тріскотіти набої. Стали гасити вогонь. Та хата таки згоріла, а в ній наплечники і пачка набоїв одного рою.

Ми зараз знали, хто спричинив вогонь: молодий стрільчик, рекрут, сів на горищі серед соломи під солом'яною крівлею і поклавши засвічену свічку на пачці набоїв, а на пачці, мов на столику писав листа до нені. Непевність хвилини, горячка перед боєм, жаль за гарним світом, за рідними, який нуртує в душі, хоч і запал жене в бій, — кажуть писати в такі хвилини зарозумілі прощальні листи. Крикнули: „Збірка!", стрільчик побіг на збірку, а свічку лишив засвічену на скриньці з набоями. Ми це знали. Але всі мовчали.

На місце події прийшов курінний отаман Сень Ґорук.

— Зараз таки збірка першого куреня! — розпорядив.

До кількох хвилин курінь у повному виряді стояв у збірці за селом. З боку стояла й орхестра з Михасем Гайворонським

На поля спадала сутінь, осіння, важка сутінь. Зза неї, як ізза темного, густого серпанку чути було метушню на фронті. Тая, що ті тумани, той дрібен дощ, той липкий чорнозем і те жалісливе небо з тими вибухами гармат похоже було на один із кругів Дантового пекла.

Прийшов і от. С. Ґорук. Лихий був. Кидався, борсався. Врешті:

— Курінь! По-зір! Курінь, пся ці маць, нащо-с хату запалив? — прогремів.

„Стара война" загомоніла легко глумом:

— Старий казиться за якусь там хату, а он за горою кипить!

— Курінь! О-бер-нись! Курінь! напрямок перед себе — бігом руш! — знову скомандував курінний. А до орхестри:

— Коломийка!

Курінь біг. Лиш земля дудніла і клаптями чорнозем бив аж по зубах. Курінь гомонів. Прибігли під високий шкарп: тут дещо зупинилися, збилися, один одного, наставляючи кріс, став на шкарп затягнути. Сміх, реґіт счинився. А от. С. Ґорук за нами добрих пятьсот метрів, кричить:

— Курінь! Обер-нись! —

Та ми з пересердя „не чули!"

Хто його зна, як булаб скінчилася ця „несубординація", та причвалав конем біля отамана чура з наказом у руці. Сотенні стримали сотні в бігу.

За пів години, випивши каву, ввесь полк йшов у темряві ночі в напрямку клекітні. Лиш вибухи ґранат, лиш пащі гармат що хвилини освічували чорну, осінню прірву: ніч.

А за півтора години — ми вже лежали на мокрих осінніх полях над Тудинкою, як перша бойова резерва. Над нами тоненько і жалісливо лементували кулі скорострілів і крісів, хижо, з дойкастим скотом і стогоном рвались шрапнелі, ґранати.

На світанку ми були вже в чортівському танці, що тягнувся 1-го, 2го і 3-го листопада 1915. р.

Винуватець пожежі впав у тому танці..

Поляки мали — пише „Час" — Польське Коло у Відні, Берліні і Петербурзі і до них належали майже всі польські посли (короткий період в Австрії до 1907. р. є винятком), консерватисти і соціялісти, людовці і графи, Ґломбінський і Бобжинський. Галицькі українці відкидають нині оферту товаришів з Волині. „Несмачний жарт".

Розумні люди повинні застановитися над тим. Не Галичина, але Волинь, не зважаючи на „прихильні для влади рішення" і не зважаючи на „телеграми з чолобитнею", є нині тереном камехів, неспокійним тереном. Тимчасом кажуть нам вірити в ілюзію, якої нема. Ніхто не сміє критикувати цю велику, понуру фікцію, яка починається по тім боці Бугу. Ніхто не сміє сказати тим, що її піддержують, що вони обманюють себе та інших. Чиж не краще тепер остерігати, тепер говорити правду, говорити про фікцію, ніж по кількох роках слухати спізненого крику про тайфун".

Наприкінці автор полемізує з „Волинню", газетою воєводи Юзефського, яка накинулась на ред. Ксаверія Прушинського з „Часу" називаючи його запеклим глузуном.

„Так, п. Прушинський виявився запеклим глузуном супроти волинських торгів, на яких не показався ні один селянин, які відвідували самі урядовці. П. Прушинський не захоплюється ліквідацією кооператив, не захоплюється умовинами, в яких згинув о. Пятаченко зпід Костополя. П. Прушинський у своїм старечім консерватизмі не захоплювався свіжими могилами польських поліцаїв. Нині п. Прушинський не виявляє ентузіязму супроти всіх тих адміністраційних річей, які діються на Волині.

Пропамятна книга У. Г. А.

Успіх книги про У. С. С. заохотив видавництво „Червоної Калини" видати другу таку книгу, а саме про Українську Галицьку Армію.

Упорядчики книги мають на меті зобразити розвій воєнних подій в їх хронольогічному порядку на тлі організаційної та державницької праці та історію У. Г. А. від перших початків до кінця на еміґрації в Ч. С. Р.

Схема задуманої праці така:

а) Початки української військової організації в 1918 р., листопадові дні в краю.

б) Бої за Львів.

в) Повстання фронту облоги та перших оперативних груп у перших двох місяцях українсько-польської війни.

г) Організація Армії в Корпуси та Бриґади. Праця Начальної Команди і Секретаріяту Військових Справ. Події на фронті і організація запілля. Роди зброї, технічні та помічні відділи. Служба державної охорони та воєнної розвідки. Організація залізниць та воєнних транспортів.

д) Бої під Городком.

г) І. Відворот у червні 1919 р.

ж) Рухи війська у звязку з Чортківською офензивою.

з) Відхід за Збруч. — Створення уряду диктатури і праця його військової канцелярії.

і) Бої з большевиками та заняття Києва.

к) Бої з білими російськими військами та катастрофа армії в чотирокутнику смерти.

л) Формації українського війська в Італії.

м) Події в 1920 р.

н) Група ген. Кравса.

о) Українська військова організація.

Редакція звертається з гарячим проханням до учасників визвольних змагань У. Г. А., присилати **збережені матеріяли, документи та світлини, шкіци і рисунки. Просить теж повідомляти, де вони находяться.**

Одержані матеріяли „Червона Калина" забезпечить та ручить власникам їх зворот, або на бажання зложить їх у музею-архіві. При світлинах просимо означувати особи, місцевости, час та події, а також означити імя та адресу власника.

Книга У. Г. А. має бути багато ілюстрованою історичною синтезою, живою фільмою минулого; тому значіння ілюстративного матеріялу величезне.

Видавництво „Червона Калина" хоче доложити всіх зусиль, щоб уже з кінцем 1936 р. дати цей великий твір.

Нові пропозиції мирової полагоди італійсько-абісинського конфлікту.

ПАРИЖ, 31. 10. ПАТ. Льондонський кореспондент „Пті Парізієн" повідомляє, що французько-англійські знавці випрацювали нову пропозицію мирної полагоди італійсько-абісинського спору. Згідно з цими пропозиціями для корінної Абісинії застосувалиб устроєві засади, що їх опрацював би комітет 5-ох. Пограничні абісинські провінції віддано би під адміністраційну зверхність Італії. Ґубернатори цих провінцій булиб залежні від італійського дорадника, що резидував би на дворі неґуса в Аддіс-Абебі. В такий спосіб ані провінція Гаррар ані також Тіґре не перейшлиб під зверхність Італії. Абісинія за те, що відступилаб італійцям провінцію Оґаден, дісталаб доступ до моря. Досі ще не знати, чи цей доступ дістала би Абісинія через італійську, французьку чи англійську територію. Кордони, що йдуть через Тіґре і Данакіль вирівняно би в користь Італії. Пропозиції передбачують створення відділів спеціяльної закордонної леґії, що вможливилаб організацію відділів суто італійських і мішаних.

САНКЦІЇ НЕВИГІДНІ ДЛЯ ДЕРЖАВ, ЩО ЇХ СТОСУЮТЬ.

ЖЕНЕВА, 31. 10. ПАТ. Ґенеральний секретаріят Ліґи Націй і поодинокі делеґації дістали офіційне повідомлення, що барон Альоїзі приїде до Женеви в четвер ураз і одночасно з прем. Лявалем і мін. Гором.

На порядку нарад комітету 18-ох і координаційного комітету є головно справа відложення речинця застосування санкцій, потім справа відношення до держав, що не застосують санкцій, та питання взаїмної помочі, щоб вирівняти страти спричинені санкціями. Це останнє складне питання не легко буде розвязати. Говорять, що координаційний комітет покличе постійний підкомітет взаїмної помочі, що розслідуватиме справу і можливости згаданих вирівнань.

ПЕРЕД ВАЖНИМИ НАРАДАМИ В ЖЕНЕВІ.

ПАРИЖ, 31. 10. ПАТ. Авас повідомляє з Женеви: Італійські кола прикладають велику вагу до того факту, що бар. Альоїзі буде репрезентувати італійський уряд на найближчім засіданні у Женеві. Сподіються, що дипльоматичні розмови після приїзду Альоїзія доведуть до полагодження італійсько-абісинського конфлікту. Ці надії звязують з приїздом до Женеви представників В. Британії і Франції, не згадуючи вже про представників Італії та Абісинії. Тому женевські наради набирають спеціяльного політичного характеру і матимуть велике значіння.

ЗЛУЧ. ДЕРЖАВИ ПІДГОТОВЛЯЮТЬ РЕПРЕСІЇ ПРОТИ ІТАЛІЇ.

БЕРЛН, 31. 10. ПАТ. З Вашинґтону повідомляють, що американський уряд підготовляє репресії, що малиб на меті приспішити закінчення італійсько-абісинської війни. Одним із головніших засобів малоб бути те, що Зл. Держави відмовилисяб признати територіяльні зміни, що повстануть у висліді війни. В колах зближених до Білого Дому зазначують, що таке становище Зл. Держави зайняли в манджурській війні й у війні за Ґран Чако. Пригадують, що такі засоби передбачував т. зв. панамериканський договір про ненапад, що його підписано перед двома роками в Буенос Айрес та що до цього договору прилучились пізніше деякі европейські держави між ін. і Італія. Повідомляють теж, що правники-знавці американського уряду мабуть розслідують тепер питання, чи президент Рузвельт мав би право поширить передбачене ембарго на зброю і муніцію, також і на інші американські товари.

КЕЛЬОҐ ОСУДЖУЄ ІТАЛІЮ.

ЛЬОНДОН, 31. 10. ПАТ. Промовляючи до радія в Америці Ф. Кельоґ, творець договору Кельоґа, заявив: Зл. Держави можуть і повинні разом з іншими державами окреслити Італію як напасника, що яскраво нарушив суверенність іншої держави. Зл. Держави повинні осудити також те, що Італія нарушила свої міжнародні зобовязання та заявити, що не зроблять нічого, що протиділало би розпорядкам інших держав, які мають на меті запобігти війні. Італія вживає війни як знаряддя національної політики, нарушуючи в цей спосіб італійський договір зі Злуч. Державами та найвищу доґму, що кермує в Америці.

АБИСИНІЯ НЕ ДОЗВОЛИТЬ СКРЕСЛИТИ СЕБЕ З МАПИ СВІТУ.

АДДІС-АБЕБА, 31. 10. ПАТ. Колишній абісинський посол у Парижі і делеґат при Лізі Націй Текле Гаваріяте приїхав у вівторок до Аддіс-Абеби. Представникам закордонної преси дипльомат заявив таке: Абісинія мусить видістатись з темряви та перейти до европейської цивілізації. Абісинія радо прийме поміч і льояльну співпрацю всіх держав, що є на вищому рівні розвою. Гаваріяте відкидає всі проєкти мандату над Абісинією, вважаючи, що не можна допустити до будьякого обмеження суверенности Абісинії та нарушення людських прав. Абісинія відкидає всі пропозиції, доки італійці не заберуться з окупованих теренів. Коли до цього не прийде, абісинці боронитимуться до останньої краплі крови і не дозволять на те, щоб їх скреслено з мапи світу.

НАПАД ІТАЛІЙСЬКИХ ТАНКІВ І БОМБОВОЗІВ НА АБІСИНСЬКІ ПОЗИЦІЇ.

РИМ, 31. 10. ПАТ. Кореспондент „Трибуни" повідомляє з Асмари, що це, що передні італійські стежі зайняли місто Гавґієн, важний вузол каравановних шляхів, має для них велике значіння, бо запевнює їм контролю комунікації на всіх важніших дорогах та унеможливлює абісинцям рух військ на Адіґрат і долину Фарас Маі.

Той самий кореспондент повідомляє з сомалійського фронту про напад відділу італійських танків на позиції абісинців, що є біля Шіляве. В цій акції брала участь теж ескадра італійських бомбовозів. Кореспондент повідомляє, що ця акція вповні повелася.

АСМАРА, 31. 10. ПАТ. З Моґадішіо повідомляють, що коли італійські війська йдуть вперед, одночасно на сомалійському фронті збудовано дорогу до Ґерльоґубі. На дорогах, що їх побудували у стратеґічних цілях у провінції Тіґре курсують тепер торговельні каравани з Асмари до Адіґрату, Аксуми, Аґордату й Адуї.

Нове Манджуко в Азії.

ТОКІЮ, 31. 10. ПАТ. Проголошення независимости Внутрішньої Монголії є важливим політичним актом. В Азії зароджується крім Манджу-Ко, ще одна національна держава під протекторатом Японії. Територія цієї держави обіймає покищо провінції Джеголь і Чаґар, які окупували японці. Здогадуються, що проголошення незалежности Внутрішньої Монголії матиме вплив на ситуацію Внутрішньої Монґолії або т. зв. обольшевиченої Зовнішньої Монґолії монґольської народньої республики.

ЛИСТОПАД —

МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ!

Кожний українець обовязаний у цьому місяці

зложити жертву

на допомогу українським інвалідам.

Ліквідація Безпартійного Бльоку.

ВАРШАВА. ПАТ. У вівторок 29. жовтня н. р. відбулося у Варшаві засідання голов і секретарів воєвідських організацій Безпартійного Бльоку співпраці з урядом. На засіданні голова цієї організації полк. В. Славек відчитав листа, в якім звернувся до всіх колишніх послів і сенаторів ББ та діячів цієї організації у роках 1928—1935. Ліквідацію ББ перерішила теперішня виборча ординація, яку признали посли і сенатори клюбів ББ. Опісля полк. Славек обговорив працю і ролю, яку відограло ББ. Була це організація людей, які постановили допомагати марш. Пілсудському у переведенні зміни державного ладу. Тому, що цю працю можна було перевести у парляменті, до якого можна було ввійти на основі старої ординації ми взяли участь у цих виборах.

Повстала політична організація з метою притягнути до співпраці з урядом теж різноманітні суспільні організації, які вже істнували. Головним завданням послів ББ у соймі була праця над новою конституцією. Система праці ББ полягала на тому, що ББ поділено на комісії до праці в соймі і на регіональні гурти до праці в терені. Посли з ББ обмежили права сойму до законодатної ролі. Обсяг ділання законодатних палат назначує конституція, яка запевнила рівновагу ріжним органам держави. Посол на основі нової конституції не є представником якогось гурту або напрямку. Посол повинен вслухуватися у життя загалу населення своєї округи і пізнати його в ріжноманітних обявах. Тому політична організація тепер не потрібна. Роля ББ скінчилась, бо ця організація сповнила свої завдання.

З черги президент м. Кракова д-р Капліцький підкреслив заслуги полк. Славека, заявляючи, що полк. Славек буде авторитетом і до нього завжди будуть звертатися як до вождя. Присутні підхопили цю заяву й уладили полк. Славекові овацію. Полк. Славек відповів, що не претендує до титулу вождя, але радою може служити.

З НОВИХ КНИЖОК

Французька книжка про нашу визвольну боротьбу.

Alexandre Choulguine: „L' UKRAINE CONTRE MOSCOU" (1917). Libraire Félix Alcan, Paris, ст. 220

Коли приїжджає до нас чужинець, що цікавиться нашими політичними та культурними справами — нема що йому дати в руки, щоб зорієнтувався в них. У західньо-европейських мовах маємо або брошури начинені фактами, наче справоздання якогось виділу або напів полемічно-агітаційні книжечки. Ось перед нами книжка, яку сміливо можна поручити інтелігентному чужинцеві, щоб міг легко і приємно довідатись дещо про нашу справу. Олександер Шульгин, колишній секретар закордонних справ У.Н.Р. і член делеґації на Мирову Конференцію в Парижі, проживши кільканацять літ на чужині написав книжку так, що моглаб промовити чужинцеві до серця. Змальована в ній боротьба України з Москвою в тих страшних роках, коли важилася доля не тільки нашої самостійности, але найнеобхідніших умов нашого національного розвитку.

До особистої траґедії, яку пережив автор як один із діячів нашого визвольного руху додає він коротенький історичний огляд, що розяснює перші засновки нашого національного відродження. Хоче він вказати чужинцям, що слабо відріжняють росіян від українців на ті історичні факти, расові та духові ріжниці, що ділили два народи навіть тоді, коли нащадки українців забували за своє походження, забували свою мову і працювали навверх поруч із росіянами. Досить було одного тому Гоголя, одної театральної вистави, або одного політичного заслання і приспана свідомість національної окремішности розгорялась бунтом і протестом.

Книжка складається з пяти частин і кожна з них із коротких прозорих розділів, що позначають поодинокі етапи нашої боротьби за свободу. Кількома загальними рисами вказує автор на ролю літератури, як першої національної пробудниці в XIX віці, на патріотичний рух, на ролю традиції в українських родинах і ролю театру, на огнища, з яких запалилась революція 1905 р., на настрої серед українців підчас великої війни; після цього маємо образ революційних кол, ролю „совітів", упадок російської імперії серед анархії, осяги української революції, діяльність Центральної Ради, універсали, переговори з Тимчасовим Урядом, проголошення У.Н.Р., становище української політики супроти великої війни, працю українського міністерства закордонних справ, визнання України Францією та Англією, дипльоматичні заходи наших представників у Парижі та боротьбу української армії з большевиками.

Щоб надати всій цій картині якнайбільше життєвої правди автор увесь час говорить про події, в яких сам брав участь і підкреслює свої переживання, що раз прибирали форму якнайпалкіших сподівань, мiцної віри у перемогу та справедливість, то знову зневіри та розпуки. Ці ліричні та особисті місця не відбирають вартости цілій картині, що оживляється подіями близькими до нас та особами наших і чужих визначніших діячів. Без хитромудрих арґументів вказує автор на справжні причини: чому так важко було нам вибороти собі права, про які так гарно говорив один із творців нової европейської карти Вільсон: — забагато мали ми ворогів в Европі, що вміли непоінформованих всесильних дипльоматів інформувати, як їм було треба. Ворожнеча з Росією мала теж аналогічні причини: росіяни при владі не вірили у силу нашого національного руху і не хотіли переговорювати з нами як із рівними, тільки верховодити. О. Шульгин неодин раз вказує на те, що якби европейські дипльомати вміли були у відповідний момент використати силу національного українського руху, то большевизм не був би запанував на таких великих просторах російської імперії і хто зна, чи не був би тільки одною із зліквідованих невдалих спроб громадянської війни.

Книжка О. Шульгина має ту велику прикмету, що написана із запалом і великою вірою у справу, якій вона присвячена, без широких міркувань, без надто великих матеріялів, що томлять неознайомленого з Україною чужинного читача. Як вказує сам заголовок книжки автор обмежився тільки до боротьби України проти Москви і поминув усі інші політичні питання, що вирнули підчас великої війни та підчас Мирової Конференції, коли українські землі опинились теж у межах інших держав. Якби не те, що вся бібліотека, де появилась ця книжка має загальну назву „Питання нинішньої доби" не можна би і дивуватися, що автор обмежив свою тему до подій і території, як сам цього хотів. А проте чужинець може мати враження, що поза територією, що входила до царської імперії і сьогодні входить до Совітського Союзу нема українців, а вже в ніякому разі вони не мають якихось національних змагань. З такого підходу роля Петлюри теж доведена до непропорціональних розмірів.

м. р.

Й. ЗАСТИРЕЦЬ

Жінка з листопадових днів.

У пізню листопадову осінь люди видаються мені чомусь подібні до змарнілих, глухих дубів, що віщують зиму. Та одна осінь пригадується мені інакше. На львівськім ратуші повівав жовто-блакитний прапор.

Вулицею йшов гарний молодець. На голові мав шапку, а комір футра поставив догори, бо був уже мороз. На плечах ніс дротом звязану вязку дров, підпирався палицею. Йдучи, впав несподівано на замерзле тіло вояка. Того дня після стріляниниі лежало на тій вулиці аж трьох. Дрова йому з плечей розсипалися. Руками обмацав він зимне тіло мерця, перехрестився, потім піднявся. Прохожі жінки позбирали йому дрова і вложили знову на плечі. Я підійшов до нього ближче.

Він почав собі підспівувати: „Гей не дивуйтеся добрії люди". Придивляюся йому, а він сліпець. Дрова ніс із розбираних тоді в місті парканів для жінки, якої чоловік пішов до українського війська.

Коли над містом тріскали ґранати і всю ніч гримали вистріли зпоза углів домів, коли на нас находила змора і туга за своїми, тоді не сходив мені і той сліпець ні з ума, ні з серця.

Одної ночі перед 11-ою годиною чую на вулиці якийсь реґіт і біганину. У такі похмурі часи людина мимохіть горнеться до веселости. Вийшов я на балькон. Бачу, що бігає двоє людей, якби бавились наче діти, в запанку. Ніч ясна, що і голку знайшов би за землі! Вона гарна, молода, доня одного нашого урядовця, а він... Придивляюся ближче... сліпець... Той самий, що кілька днів тому підспівував на полі бою: „Гей не дивуйтеся добрії люди!" Незабаром надійшли звідкись батьки дівчини. Двері великої камяниці відчинилися і всі четверо зникли в слабо освічених сінях протилежного дому.

•

За дві-три неділі стрінув мене 50-літній учитель, який і досі парубочив. „Чулисьте? — сказав до мене — доньки нашого урядовця звінчалась зі сліпцем, настройником фортепіянів. Чи не воліла би була вийти за мене?" Я здивувався, але пригадавши собі, як ця недібрана пара ловилася перед домом, подумав, що це може бути і правда. „Тільки як вона може бути щаслива із сліпцем?" — докинув мій знайомий.

Гадюкою тяглася полистопадова, страшна зима. Хоч надії зелень по зимі зацвила, але Великдень 1919. р. мав щось із поганого зілля. Люди недосипляли ночей, чекаючи ясної днини.

Одної ночі чую з вулиці протилежного дому якісь зойки, крик, якби плач жінки. Встаю і знову виходжу на ґанок. Ага, це та, що вийшла недавно заміж: „Добре говорив старий парубок учитель: деж вона може бути щаслива із сліпцем! Хто строїть тепер фортепіяни?"

•

Багато пізніше йду я знову в листопадову пору. Бачу якесь збіговище людей, між якими багато жінок. Підходжу і очам своїм не вірю. Наш сліпець тримає держок візка-колиски, де лежить добре окутана пригарна дитина, що здивовано, рухливими, дуже милими очками водить на всі боки.

— Прошу панства — питає сліпець зібраних довкола нього — скажіть мені, будьте ласкаві, поправді, чи мій хлопчик-синок бачить? Може моя жіночка мені сліпому не каже правди, щоби мене не журити... Може хлопчик сліпий як і я?

Коли ми всі впевнили його, що дитя бачить, то його обличчя зацвило невимовною втіхою. Він став гладити свого сина і пестити.

Незабаром вийшла жінка сліпця з крамниці. І я почав складати її бажання.

— Дякую — відповіла вона — нам усі щиро добра бажають. Неодин перше сміявся з мене, як я виходила заміж за сліпця. Він доброго серця. Вдові по нашому жовнірі віддав навіть свій годинник, іншим поприносив бараболі, дрова. Він милостивий. Милостиня це найкраще для мене слово... Люблю, як хто щось робить милостиво і з милости. Тепер погані часи. Мужі покидають для інших своїх жінок. Мій сліпець не заверне очима за іншими. Я донька урядовця-українця, звільненого зі служби. Треба і батькам помагати. Муж строїть фортепіяни, грає на весіллях і там обдаровують його, чим можуть — мясивом і печивом. Я ще доробляю — шию.

Коли ми так розмовляли, підійшов до неї її чоловік-сліпець і каже: — Коли ми хрестили нашого Мстислава і треба було заспівати „Многая літа", я заспівав на нуту „Гей, не дивуйтеся, добрії люди" і священик із дяком затягнули за мною.

А щоб ми його краще зрозуміли, докинув:

— Цей настрій я їй завдячую — моїй жінці з листопадових днів.

Жахливий вибух.

1.000 ЛЮДЕЙ УБИТИХ. — 10.000 ТИСЯЧ БЕЗ ДАХУ НАД ГОЛОВОЮ.

ШАНГГАЙ, 31. 10. ПАТ. У Лян-Чон (провінція Кен-Су — західний Китай) дійшло до жахливої катастрофи у складі вибухових матеріялів. Згинуло около 1000 осіб. Понад 100 осіб згинуло під звалищами. Вибух знищив духовну місію зі школою і шпиталем, віддалену на 300 метрів від складу. Під звалищами згинули всі місіонарі та доглядачки. Офіційний комунікат каже, що катастрофу спричинили комуністи. Вибух знищив геть усе у промірі двох кільометрів. Губернатор провінції наказав опорожнити кілька святинь, щоби примістити 10.000 осіб, які втратили дах над головою.

Надвірнянський повіт у світлі статистики.

Головний Статистичний Уряд подає такі статистичні дані про долинський повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р.

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТИ.

Простір долинського повіту 2.472,4 км². Загальне число населення повіту 140.702 осіб, в того 69.488 мужчин, 71.214 жінок. Густота населення на км² 56,9. У повіті є дві міські, 14 сільських волостей, 61 сільських громад, 379 місцевостей.

ПОДІЛ НАСЕЛЕННЯ ЗА ВІРОІСПОВІДАННЯМ.

На загальне число 19.263 осіб, які проживали в Надвірні і по містах надвірнянського повіту, було 8.996 **греко-католиків** (46,7 прц.), 4.110 римо-католиків (21,3 прц.), 6.030 жидів (31,3 прц.), 109 інших (0,6 прц.).

На загальне число 121.439 осіб, які проживали по селах, було **104.021 греко-католиків** (85,7 прц.), 11.104 римо-католиків (9,1 прц.), 5.533 жидів (4,6 прц.), 570 інших (0,5 прц.).

МАТІРНА МОВА.

По містах записали, що українською мовою говорило 6.837 осіб (35,5 прц.), руською мовою 2.061 осіб (10,7 прц.), **себто разом нашою мовою говорило 8.898 осіб (46,2 прц.)**, польською мовою говорило 4.587 (23,8 прц.), жидівською з гебрайською 5.681 осіб (29,5 прц.), іншою 85 (0,4 прц.).

По селах записали, що українською мовою говорило 86.202 осіб (71,0 прц.), руською мовою 17.028 осіб (14,0 прц.), **себто разом нашою мовою говорило 103.230 осіб (85,0 прц.)**, польською мовою 12.320 осіб (10,1 прц.), жидівською з гебрайською 5.339 осіб (4,4 прц.), іншою мовою 342 осіб (0.3 прц.).

ГРАМОТНІСТЬ.

На загальне число 19.263 осіб міського населення неграмотних було по містах 3.907 осіб (20,4 прц.).

На загальне число 121.439 осіб сільського **населення було 49.797 осіб (46,3 прц.) неграмотних.**

МЕШКАНЕВІ УМОВИНИ.

По містах було мешкальних нерухомостей 3.205, мешкальних будинків 3.314, загальне число помешкань 4.255, загальне число кімнат у помешканнях 8.343, пересічне число осіб на кімнату 2,3.

По селах мешкальних будинків було 26.081, загальне число помешкань 27.086, загальне число кімнат у помешканнях 37.310, пересічне число осіб на кімнату 3,2.

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

По містах черпали засоби на прожиток з хліборобства 5.026 осіб (26,1 прц.), з гірництва і промислу 7.188 (37,3 прц.), з торговлі й обезпечень 2.518 (13,1 прц.), з комунікації і транспорту 1.284 (6,7 прц.), з інших джерел (урядовці, судді, адвокати, лікарі, інваліди, емерити, домашня прислуга і т. п.) 3.247 (16,8 прц.).

По селах проживало: з хліборобства 98.451 осіб (81,1 прц.), з гірництва і промислу 14.201 (11,7 прц.), з торговлі й обезпечень 2.609 (2,1 прц.), з комунікації 1.061 (0,9 прц.), з інших джерел 5.117 (4,2 прц.).

ВЕЛИЧИНА СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 20.924 господарств: **карловатих нижче 2 га було 15.176 господарств**, на яких проживало 58.580 осіб (3,9 на господарство); 3.327 простором від 2—5 га, на яких проживало 15.620 осіб (4,7 на господарство), 615 простором від 5—10 га, на яких проживало 3.040 (5.0 на господарство), 83 простором від 10—15 га, на яких проживало 392 осіб (4,7 на господарство), 74 простором від 15—50 га, на яких проживало 333 осіб (4,5 на господарство), 14 понад 50 га, на яких проживало 57 осіб (4,1 на господарство)

З найманої праці у хліборобстві проживало 11.001 осіб, з того було 26 умових робітників, 10.975 фізичних робітників, між якими було 2 ремісники.

НОВИНКИ.

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. Пацієнти мають визначену точну годину. НАСС.** 494 1-4

— **Чергове число „Діла" з уваги на листопадове свято появиться в пятницю вечором у зменшеному обемі.**

— **Наша батьківщина в світлині.** Вистава світлин з усіх сторін нашої Батьківщини зачинається відкриттям в неділю 3. листопада ц. р., год. 12-та, в Музеї Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького 24. І. пов. Вступ 50 сот. для молоді 25 сот. Гарний ілюстрований каталог 50 сот. Не можемо любити того, чого не знаємо; отже коли хочемо пізнати нашу Батьківщину, ми повинні відвідати всі її округи бодай на тій виставі! „Батьківщина в світлині" триватиме від 3- до 21. листопада; відчинена щодня від 9 до 17 год. 606

— **З Українського Технічного Товариства.** Ширші товариські сходини в новій домівці при вул. Потоцького 58. II. пов. відбудуться в суботу 2. листопада в год. 19. — Рада УТТ. 599

— **Повідомляємо,** що з днем 1. листопада ц. р. припинюємо оголошування в пресі цін пастеризованого молока з доставою до домів. Зате кожний розвозчик одержить особисту виказку, уповажнюючу до розвізки пастеризованого молока „Маслосоюзу", на якій будуть теж подані кожноденні ціни пастеризованого молока і кавової сметанки. Супроти цього просимо всіх наших П. Т. Відборців, у їх власнім інтересі, жадати від розвозчиків показування згаданої виказки. Звертаємо увагу, що розвозчикам не вільно побирати вищих цін, як це є уназглянено у виказці. Всякі рекламації просимо спрямовувати під нашою адресою письменно або телефонічно. **Дирекція „Маслосоюзу".**

— **Одинока** українська **фабрика футер** „Хром", Пр.-Торг. Спілка з о. п. у Львові, вул. Руська 20, тел. 271-83, поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всілякого рода футряні шкірки, як також приймає до крашення і перерібки уживані футра.

— **Конкурсовий показ хліборобських продуктів** відбувся в Маріямполі пов. Станиславів при участи 40 організацій із 20 місцевостей. При кінці показу роздано нагороди від львівської Рільничої Палати і повітового виділу в Станиславові.

— **Посвячення поширеної домівки Т-ва „Зоря" у Львові.** Товариству українських ремісників, промисловців і торговців „Зоря" у Львові, що має свій власний дім при вулиці Вірменській 25, удалося після довгих зусиль поширити свою домівку на кілька дальших кімнат, наслідком чого ця домівка тепер багато догідніша на всякі більші імпрези і товариські сходини. Члени Товариства і гості мають для користування гарну залю і шість просторих кімнат. З них є спеціяльно призначені кімнати на читальню, бібліотеку, для розваги та для поодиноких секцій Товариства. В неділю 3-го листопада ц. р. в год. 12-ій вполудне відбудеться в салі Товариства (вул. Вірменська ч. 25, І. поверх) посвячення поширеної домівки. Після посвячення відбудеться інавгураційне відкриття викладів, що по зорянській традиції будуть відбуватись кожної неділі в год. 12-ій вполудне у домівці Т-ва. Виділ Т-ва „Зоря" просить усіх членів і прихильників Т-ва разом з родинами взяти участь у посвяченні домівки та в інавгураційному відкритті викладів і в пізніших викладах.

— **Велике свято у Знесінні.** Посвячення угольного камення і фундаментів під будову церкви й захоронки у Знесінні Новім відбудеться в неділю 3. листопада ц. р. з таким порядком: год. 9.45 привитання владики; год. 10 архиерейська Служба Божа в парохіяльній церкві у Знесінні; год. 11.30 процесійний похід на будівельну площу, на якій відбудеться урочисте посвячення угольного камення і проповідь. На це велике свято Знесіння повинно прибути якнайчисленніше українське громадянство з цілого Львова та з його передмість.

— **Яка буде амнестія?** Зачувати, що амнестійний закон передбачає такі полекші: Політичним проступникам кару у висоті півтора року дарують, а кару до 3 літ вязниці — редукують до половини. Звичайним проступникам дарують кари піврічні; кари до 3 літ зменшать їм до половини.

— **Обнижка комірного.** У справі 15-процентової обнижки комірного, яку введе один з найближчих декретів президента, повідомляють, що вона буде загальна й обійме мешкання до трьох кімнат з кухнею. Одночасно для 2-кімнатних мешкань з кухнею буде знесений льокаторський податок. При мешканнях, зложених із трьох кімнат з кухнею льокаторський податок буде задержаний. Для 4 кімнат з кухнею обнижки комірного ані звільнення від льокаторського податку не буде, одначе вони користатимуть з охорони льокаторів.

— **Стипендії.** Львівский воєвода оголосив конкурс на 116 стипендій для молоді вищих, середніх і фахових шкіл. Подання з документами вносити на руки зверхної шкільної влади до 25. листопада ц. р.

— **Пошести у львівському воєвідстві.** На терені повітів турчанського і ліського стверджено в останніх часах більшу скількість занедужань на черевний тиф. Санітарна влада вислала в ті повіти дезінфекційні відділи з доглядачками. Купано масово населення, мешкання чищено з бруду і переводжено охоронні щіплення осіб, що стикалися з хорими. Багато хорих уміщено у шпиталях у Турці і Самборі.

ЗМІНИ НА СТАНОВИЩАХ ВОЄВОДІВ

Як зачувати в найближчому часі іменують краківським воєводою колишнього маршала сойму Світальського або варшавського віцевоєводу Юрґелевича.

Аг. Всхуд заперечує вістку, будімто тернопільський воєвода Гінтовт-Дзєвалтовський має уступити.

СТРАШНІ КАТАСТРОФИ.

ТОКІО, 31. 10. ПАТ. У місті Шерагама (на півострові Босо на південний схід від Токію) вибухнув кисень в одній фабриці. 18 робітників убитих, 112 ранених.

РИМ, 31. 10. ПАТ. Підчас вибуху газів у копальнях Перкозона біля Анкови один шахтар згинув, 8 було ранених, із них два смертельно.

Крім того на пограничі повітів равського, яворівського, жовківського й городецького ширється плямистий тиф. Один шпиталь у Жовкві не може сповнити свого завдання, треба би побудувати теж шпиталь в Раві Руській. Взагалі пошесті у львівському воєвідстві не вигаслюють. Торік зареєстровано тут 1.431 випадків черевного тифу, в цьому 112 смертних, червінки 1.538, з того смертних 169.

— **Львівська хроніка.** Арештовано урядовця одної з міських установ, Мечислава Черніцького, під закидом спроневірення 4.500 зол. — 24-літнього токаря Яна Латєна засуджено на рік вязниці за те, що завів Марію Р., яка прийшла зі села шукати службу, за місто і тут її знасилувала. — У головному шпиталі померла 19-літня Марія Кашуба, друга жертва грабункового вбивства в домі купця Штерна в Букавівцях. — У скарбовій палаті вкрали Олександрові Комарницькому зі Жидачева 380 зол. і 5 долярів. — Із канцелярії д-ра Енгельберта при вул. Колонтая 8 вкрали злодії машину до писання. — В мешканні Фр. Орліцького при вул. Головацького ч. 10 поліція викрила гуртівню порнографічних фотографій, які розпродувано потайки в цілому місті. Орліцького та його жінку арештовано.

— **Сніг у Скільщині.** В південній частині Скільщини, а саме в Климці, Вижлові і Жупані впав густий сніг, що доходить до 40 цм. Всі гори довкола Сколього вкрилися теж снігом.

— **Краєва хроніка.** У Ст. Самборі повісилася Олена Волосянська, зі стиду після арештування її чоловіка Григ. Волосянського, власника фільварку, під закидом участи у вбивстві Дмитра Оленича в Бережниці. — В Мокротині пов. Жовква гаєвий Андрій Кременецький постріли тяжко Петра Бродка, якого відставлено до шпиталю. — На терені залізничої стації Бурштин-Демянів у лозах найшли тіло вбитої невідомої жінки, присипане землею. — У Жабю впала на граблі 22-літня Параня Болнарук. Померла серед страшних мук.

— **Польська земельна власність на Волині меншає.** В Луцьку відбувся зїзд членів Союзу волинських дідичів при участи воєводи Юзефського та інших представників адміністраційної влади. З виголошених промов заслугує на увагу реферат гр. Ст. Ледуховського, який зазначив, що стан посідання великих землевласників на Волині обіймає тепер коло 40 тисяч гектарів. У порівнанні з передвоєнним станом це дає тільки одну третину і свідчить про велике зменшення польського стану посідання на Волині, причому земля переходить в непольські руки. Оскільки скористало з цього автохтонне українське населення, варто би окремо провірити.

— **Незвичайне відшкодування.** Краківський апеляційний суд признав відшкодування 120 тисяч зол. і 1.115 зол. місячної ренти для лікарки д-ра Анни Греблер, тяжко раненої в залізничій катастрофі під Крешовіцями 2. жовтня м. р. Хоча сама була тяжко ранена, вона підчас катастрофи давала лікарську поміч жертвам катастрофи, при чому набавилася заражения крови, наслідком чого мусіли ампутувати її обі ноги.

— **Залізнича катастрофа.** Товаровий потяг, що їхав у ночі з Лодзі до Зґержа, згубив по дорозі кілька вагонів, які відорвалися з заду і залишились на шляху. Незабаром виїхав із Лодзі другий товаровий потяг і наїхав на ті вагони. Наслідком зудару 18 вагонів розбилося, причому погиб кондуктор Павло Клусік і керманич потягу тяжко потовкся.

— **Таємний корабель** притягнули 28. ц. м. до пристані у Гдині. Є це моторовий шкунер з двома щоглами, який шведський корабель „Скандинавія" зустрів на морі. На шкунері, що був навантажений невідомим товаром, бо всі входи були заложені дошками, не було живої душі, так що хвилі несли його без залоги. Брак рятункового човна свідчив, що залога покинула на ньому корабель, який має назву „Альфгільд" і походить з Норвегії. Опісля показалося, що залога блукала по морі цілу добу, аж врешті забрав її корабель „Одін".

— **З Польщі.** У Вильні засуджено на 6 місяців арешту з припиненням відповідального редактора жидівського часопису „Цайт" за зневагу німецького канцлера Гітлера. — На дім кс. Домбровського в селі Вжос пов. Радом напало чотирьох озброєних і замаскованих бандитів, які стероризували пароха і зрабували найдену готівку. — В Лодзі згоріла 4-поверхова фабрика Л. Пшигурського. Шкоду обчисляють на міліон зол. — У Сосніфці викрито шайку фальшівників заграничних банкнотів. У самій Франції вони пустили один міліон франків. — Біля Ланцута вискочив з потягу 22-літний Давид Дебель, що їхав без білету, так нещасливо, що колеса відтяли йому обі ноги. — В Живці арештовано судового коморника Петра Жилу під закидом службових зловживань. — Польський письменник Артур Свінарський в Познані буде відповідати перед судом за образу Гітлера у своїм вірші.

— **Незвичайну операцію серця** виконано недавно в повітовому шпиталі в Янові Люблинському. До лікарів зголосився 24-літний мужчина, ранений в часі бійки револьверовою кулею, яка застрягла в серці. Рентґенові досліди виказали, що куля виконує рухи разом зі серцем. Підчас двогодинної операції, яку виконав директор шпиталю д-р Совяковський в асисті двох лікарів, кулю добули зі серцевого мязу, хоча була окружена вже зростами. Стан хорого добрий і в найближчих днях його випустять зі шпиталю.

— **Летунська катастрофа** склалася в Ґалацу над Чорним Морем. З невідомої причини впав із висоти 100 метрів на землю бомбовий двомоторовий літак і спалахнув вогнем. Удалося врятувати тільки механіка Драґоміреску, що попікся на цілому тілі. Два пільоти Опреску і Йонеску згоріли живцем. Друга летунська катастрофа склалася на лінії Букарешт-Ґалац. Запалився в повітрі військовий літак, при чому пільот урятувався, вискочивши при помочі легкопаду.

— **Неарійські танці в Німеччині осуджені.** Визначний німецький знавець танечного мистецтва написав в одній берлінській газеті про танці, які будуть тепер модні в Німеччині. Він пише м. і.: „Німці не повинні терпіти нових танців, імпортованих із заграниці. Згідно з націонал-соціялістичним духом повинні видосконалитись у старих танцях, яким віддавалися їх предки. В новому сезоні будемо танцювати перш усього вальса, трохи фокстрота і танґо, але не приймемо каріоки. Цей танець є може дуже забавний, але в наших очах ґротесковий і смішний. Походячи від муринів, він противиться духові нашої культури.

— **Кандидати на літературну нагороду Нобля.** Цього року преса мало наводить імен. На першому місці стоять тільки два — француз Поль Валері та фінляндець Еміль Сіллянпа. Поезій фінляндця не знає ніхто крім специялістів скандинавських країн. Валері знають усі, але більше з імени, як із творів мало доступних для загалу. Це найбільший сучасний поет у Франції. Першим кандидатом французів був відомий повістяр Роні старший, член Академії Ґонкурів, але його кандидатура мала відпасти, бо мав він щирих приятелів, які почали вживати протекції в комітеті Нобля, а такі заходи шкодять там кандидатові смертельно.

— **Під загрозою стерилізації.** В Німеччині арештовано дві литовки, сестри Гетінгайтес, яких осаджено в концентраційному таборі, де мали піддати їх стерилізації. Завдяки заходам литовського посла в Берліні німецька влада відступила від цього наміру, одначе зазначися, що на будуче у випадках, передбачених законом, всі чужинки мусять піддатися стерилізації або покинути Німеччину.

— **Нові форми привітів.** В Югославії повстало товариство, що має на меті боротись із усякими умовними товариськими формами. Воно звертається головно проти старих австрійських звичок, що закорінились в Югославії. У старій Австрії при стрічі та розстанню завсіди говорили „Найнижчий слуга", „Цілую ручки", „Моє поважання". Тепер на це місце вводять такі привіти як „Добрий день", „Добрий вечір" і т. д. Реформа йде теж у напрямі зміни одягу. Члени згаданого товариства боряться з фраком, циліндром і білою камізолькою. Небавком товариство орґанізує вуличну демонстрацію, в якій візьмуть участь люди в робітничих блюзах з циліндрами на голові і у фраках з сандалами на босих ногах і соломяних капелюхах. Будуть теж осмішувати на вулиці таку сцену, як мужчини цілують жінкам руки або як вони згинаються в пояс при привітах.

— **Найбільшу линвову залізницю на світі** будують італійці між портом Масава і містом Асмара. Залізниця буде довга на 75 км. Таким чином будуть постачати харчі й інші матеріяли найкоротшою дорогою просто з порту до обозу. Досі вживають до цього самоходів, що при великих трудах відбувають дорогу 120 км. завдовшки.

— **Священичі реверенди заборонені в Туреччині.** Турецька влада заборонила духовним магометанського й жидівського віроісповідання вживати окремого одягу, що відріжнює їх від інших громадян. Заборона спирається на давнішому розпорядку, яким знесено в Туреччині всякі однострої. Відтепер навіть християнські священики мусять приноровитися до загальної моди в Туреччині.

— **Облава на людоїдів.** На південному побережжі Нової Ґвінеї поліція і військо перевели облаву на тубильче племя, що визначається людоїдством. У руки облави попало 56 дикунів, що полювали на людські черепи. В останніх часах вони вбили дві жінки, двоє дітей та 11 мужчин. Всі зловлені дикуни носили як прикрасу людські черепи.

— **Саранча в південній Америці.** Арґентинські часописи повідомляють, що Арґентину навістила язва саранчі, яка появилася дуже масово і нищить поля та городи. Хлібороби зруйновані і надіються на половину менших жнив ніж торік. Те саме діється в Уруґваю, де теж появилася саранча масово.

†

Дир. МИКОЛА МОРОЗ

емер. професор семинарії, член усіх українських товариств,

упокоївся в Бозі по довгій та тяжкій недузі дн. 30/X. в 74 році життя, прийнявши св. Тайни.

Похорони відбудуться 2. листопада з дому жалоби, вул. Длугоша 25. на Личаківський цвинтар. На цей сумний обряд запрошують рідню, приятелів та знайомих.

В пятницю 1. листопада в год. 6. вечором відбудеться панахида в дом жалоби при вул. Длугоша 25.

Дружина і дочки.

— **Поворот із Сибіри після 21 років.** Як повідомляє будапештенська преса, на Мадярщину вернувся із Сибіри колишній вояк австро-угорської армії Карло Текнеш, що дістався в російський полон у 1914 р. З фаху був хліборобом, підчас 21-літного побуту в Росії займався всім можливим. За той час забув зовсім мадярську мову. Його жінка вийшла вже давно вдруге замуж.

— **Ріжні вістки.** У Франції відкрили того самого дня два памятники: один Фошові у рідннім його місті Тарді, — другий колишньому міністрові війни Мажіно в Ревіні. — У південній Болгарії великі повені; 40 осіб потонуло. — Від катастрофальних буревіїв, які шаліли в останніх днях над Північним і Балтійським морем, згинуло 51 осіб.

— **Що найшли в Біскупіні?** Викопалища в Біскупіні стверджують, що вже наші прадіди доцінювали поживу зернами вівса. Наукові досліди, які переведено кілька літ тому, ствердили також, що овес надається знаменито як властивий корм, бо має в собі всі складники потрібні для розвою людського організму. Одинока трудність полягає на відповіднім приладженню вівса. Але ті трудности поборов новочасний переворчий процес і видав дільна вівсяних продуктів найвищої класи. На першім місці цієї продукції стоїть фірма Кнорр зі своїми вівсяними платками і вівсяною мукою. Це відповідний повновартісний корм не лише для осіб фізично та умово працюючих, але передовсім для дітей і матерей, що кормлять діти та для хорих при всілякого роду терпіннях. Дальшою прикметою цих продуктів є те, що можна їх ріжно вживати і приладжувати.

Відозви й комунікати.

ЗА ОРГАНІЗАЦІЮ КНИГОВОДІВ-УКРАЇНЦІВ.

В перших днях мин. місяця відбувся у Львові окружний візд книговодів, обєднаних у польському союзі „Звйонзек Ксенговних“. Присутні на тому візді довідалися, що цей союз, що обіймає дуже велике число книговодів у Польщі, поставив собі за завдання добитися від уряду закону, що охороняв би звання книговода.

Досі книговодство може вести кожний, хто вміє читати й писати. Істнують вправді фахові школи, що вишколюють книговодів, одначе підприємець може взяти до праці у книговодстві і нефахівця, та нема ніякого примусу, що приневолив би його взяти фахово вишколеного книговода. Такий стан не сприяє розвоєві книговодства, що в інших краях стоїть багато вище, ніж у нас.

Нинішній книговод мусить не тільки „вести“ книги, але й ці книги розуміти, вміти їх аналізувати, творити з них вірний образ підприємства, інформувати дирекцію, або власника про стан підприємства і т. п. Його функції, а з тим і значіння у підприємстві сьогодні доцінюють багато краще, як давніше. Нинішній книговод займає важний та відповідальний пост, нерідко нарівні з кермуючими органами підприємства. Цим завданням може відповісти вже не звичайний „бухгальтер“, але фахово вишколений книговод — „уповажнений книговод“, як його хочуть назвати польські організації книговодів.

Позатим вимагають вони, щоб книговод був до деякої міри незалежний від працедавця та щоб міг виконувати свої обовязки згідно зі своїм сумлінням.

У звязку з цим згаданий союз книговодів від кількох років робить старання в компетентних чинників (у мін. торговлі та промислу й у мін. справедливости), щоб знести дотеперішній стан та завести примус ведення книговодства (у відповідних підприємствах та установах) тільки фаховими дипльомованими книговодами. Недавній візд у Львові приняв знову відповідні резолюції, які передано урядові.

Не виключене, що уряд скоріше чи пізніше займеться тою справою та вирішить її по думці польських організацій, може з малими, несуттєвими змінами. Тямити треба, що в інших державах здавна вже обовязують відповідні закони, що дозволяють займатися книговодством тільки фахівцям.

З огляду на те, що введення такого закону могло би мати великий вплив у нашому становому та господарському житті, гурток книговодів українців у Львові відбув, з ініціятиви „СУПРУГА“, двократні сходини, на яких рішено заложити „Секцію книговодів при „СУПРУГА“, що буде мати автономію у рямках статуту „СУПРУГА“ й заступати інтереси українських книговодів.

Першим завданням Секції є перевести реєстрацію книговодів-українців у Львові та в краю. Скількість книговодів, їх освіта, умовини праці і т. п. можуть дати чимало цікавого та потрібного матеріялу, який з черги дасть змогу Секції зорієнтуватися в потребах наших книговодів, заступати відповідно до того їх інтереси, якщо цього буде заходити потреба, та своєчасно поінформувати книговодів про всі справи, що будуть їх торкатись. Це знову забезпечить наших книговодів перед можливими несподіванками.

Позатим Секція ставить собі за завдання: фахово дошколювати своїх членів, давати їм правні та фахові поради і т. д.

Не треба доказувати, що така організація є в нас конче потрібна та що особистий інтерес товаришів-книговодів вимагає негайно зголоситися до тої Секції, покищо в цілі реєстрації. Повинні це зробити всі, без огляду на те, чи є вже членами „СУПРУГА“, чи ні.

Зголошення пересилати на адресу: „СУПРУГА“, Львів, вул. Коперника ч. 26 — для „Секції книговодів“.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Усміх історії.

Вісімнадцятий раз! Було їх передтим сотки, але ніодин з них не викликував таких споминів, ні не будив у грудях таких почувань.

Десь був листопад і за Хмельницького, після вїзду великого гетьмана до Києва, десь був листопад і за Мазепи перед полтавською битвою — останні з вільних листопадів. І ще Кальнишевський мав останній листопад, заки старого отамана вивезли на Соловки, а Січ зруйнували.

Потім прийшли сірі, замрячені, негодою заплакані листопади впродовж довгих-довгих літ.

А потім....

Ратушева вежа мов підросла, така виглядає висока. Під нею гурт молоденьких хлопців. Задерли голови в гору і мірять височінь.

— От булоб гарно...

— А хто має шнур?...

— Я маю...

— Хто лізе?...

— Я!

Це стрілець Паньківський. Звинув полотно під паху і — на гору. Спершу по вузьких темних сходах, потім на залізний стовп. Руки мліють, дріт ріже пальці — нічого! Врешті на верху....

І за хвилину над ратушем — жовто-блакитний прапор...

Касарня Фердинанда.

На сінику під розбитим гранатою вікном куняє старий ополченець. Лежить убраний, з крісом при собі, набійниці давлять боки. Кулі бренять, як роздрочені оси, крізь отвір вікна влітають до середини і стукають об стіну... Бззз — лоп! Бзев — лоп!

Підходить старшина — ополченець зривається з сінника.

— Лежіть, лежіть! Вже уже третій день без зміни.

— Пусте, пане четар! Тепер нема часу на зміну. Тільки одно біда: лівою рукою не можу добре рухати, здається, кість зачіпило.

Касарня на Курковій...

Українські війська давно відійшли. Воякам передали наказ: „Покинути Львів!“ — і покинули. Ніхто не оглянувся, що в кутку, коло магазину, стояв на стійці гімназійний учень, з крісом на шнурку. Вояки відходили, кроки прогули — він стояв. Ніхто йому не дав наказу, ніхто його не звільнив. Що супроти цього така дрібниця, як відхід частин за Львів, чи навіть за границі Галичини?... Він мав наказ стояти на стійці. Стояв уже другий день без зміни — постоїть ще.

Десь ізза вугла грянув стріл. Один, другий, третій... Хлопець скинув кріс і випалив собі.

Аж прийшла ота нехибна і звалила його з ніг.

І аж вона звільнила його зі стійки. Відійшов на віки і навіть свого імени не лишив...

Чиж може дивуватися хтось, що нарід, якому історія дозволила мати такий листопад — святкує його?!...

Галактіон Чіпка.

Зі судової салі.

ВІДГОМІН ПОДІЙ У СТАРІЙ СОЛИ ПЕРЕД СУДОМ.

По відчитанні акту обвинувачення у самбірському процесі стали зізнавати підсудні. Всі підсудні заперечили вину. Не брали участи у збіговищі, не кидали камінням і не кричали до поліції. Перший підсудний І. Рудзінський зізнає, що коли церковна процесія дійшла до ринку у Старій Солі міське шумовиння стало кидати на процесію камінням і пляшками. Підсудний бачив, що перший з юрби став кидати камінням Йосиф Ман. Одночасно поліціянти стали розганяти людей. Коли процесія доходила до цвинтаря і переходила попри гурток молодих поляків, які стояли на дорозі, ці не скинули шапок і це викликало велике негодування серед вірних. Хто ніс терневий вінець підсудний не знає. Зрештою з цим вінком цікава історія. Ні підсудні, ні свідки, ні навіть поліція, яка його відобрала, не знає, хто ніс вінок.

Підс. Михайло Фарило зізнає: Після того, як процесію обкидали камінням і пляшками, урядовець з обезпечальні п. Фридель пустився за людьми з револьвером у руці і з криком: „бий кабануф“. Одночасно учит. Фіялкевич кинув через вікно пляшкою на процесію, опісля вискочив сам через вікно з револьвером у руці і почав бити дітей, які йшли з процесією. До цього інциденту дійшло заки ще поліція почала відбирати вінці.

Підс. Василь Сидір зізнає: На цвинтарі стрічув якусь жінку, яка вела покалічену дитину і оповідала підсудному, що впоза плотів кидають камінням на людей. Підсудний приступив до команданта поліції і просив його, щоб успокоїв тих людей, які впоза плотів кидають камінням на людей на цвинтарі. Підсудний зізнає, що на цвинтарі стріляли з револьверів Фридель і Фіялкевич.

СПОРТ.

УРСК — ЛУГ (ЛЬВІВ)

Товариські змагання в копаному мячі між УРСК-ом і Лугом (Львів) відбудуться в неділю 3. XI. в Луговому Городі при вул. Вулецькій. Початок в год. 11-ій перед полуднем.

УЖГОРОДСЬКА „РУСЬ“ ЗДОБУЛА ЧАШУ ГУБЕРНАТОРА К. ГРАБАРА.

В днях 27. і 28. X. відбулися в Ужгороді ювилейні свята з приводу 10-ліття С. К. Русь. В тих днях відбувся теж турнір за срібну чашу, уфундовану губернатором К. Грабаром, до якого, крім „Руси“, станули: румунська дружина Олімпія-Сатумаре, М. Ш. Е. (Мукачів) і Ч.С.К. (Ужгород). Зі змагань вийшла переможцем дружина „Руси“, яка тимсамим здобула на власність срібну чашу.

Театри.

Український театр „Заграва" — саля „Робітничого Дому".

Перемишль:

4. XI. „Гарно вшитий фрак".
5. XI. „Ой Морозе. Морозенку".
6. XI. „Крамарі слави".
7. XI. „Маріюс".
8. XI. „Обітована Земля".
10. XI. „Верблюд вухом голки".

Великий Міський Театр.

Пятниця, 1. XI. год. 8. веч Аб. 4. „Фрídрих Великий".
Субота, 2. XI. год. 8. веч. Аб. 4. „Фрідрих Великий".

Театр Рівнородностей.

Пятниця, 1. XI. год. 8. веч. Аб. 3. „Шіснапятилітка".
Субота. 2. XI. год. 8. веч. Аб. 3. „Шіснапятилітка".

Кіна.

АДРІЯ: „Найнебезпечніший бандит світа".

АПОЛЬО: „Княжна чардаша".

АТЛЯНТИК: „Любощі" на основі Арт. Шніцлера.

ВАНДА: „Ніч чудес".

ҐРАЖИНА: „Легіон безбожних" (Вовес Бері).

КАСІНО: „Не відходи від мене" (Ел Бергнер).

КОПЕРНИК: „Монте Хрісто".

МАРУСЕНЬКА: „Бар-Міцве", „Живи та смійся".

МІРАЖ: „Не хочу знати хто ти" (Сеxe Сакаль).

МУЗА: „Петрусь" (Фр. Ґаль).

ПАКС: „Весняна парада" з Франціскою Ґаль.

ПАЛЯС: „Вередлива Маріета" (Джанета Мекдональд).

ПАН: „Галька" Монюшка з Кепурою.

РАЙ: „Дві Йосі" (Смосарська).

СВІТ: „Помста лилика" та виступ славної телепатки Іванни Ґріґо.

СОНЦЕ: „В обороні закону", ревія „Сміх це здоровля".

СТИЛЕВЕ: „Баль у Савой" і ревія „Легіон веселих".

ТОН: „Клеопатра" з Кл. Кольбер.

УТІХА: „Невільниця з Мандалей" та ревія.

ХИМЕРА: „Пекло" на осн. Дантого та Тижневик із Абісинії.

Закордонне радіо.

Пятниця, 1. листопада 1935.

Відень (506,8) 10.00 Орган. музика, 11.45 Симф. концерт, 17.55 „Парсіфаль" оп. Вагнера. **Братислава** (298,8) 10.30 Хор, 16.00 Концерт, 17.55 Симфонія ч. 5 ц-моль Бетовена. **Прага** (470,2) 7.30, 20.05 Концерт, 9.10 Спів, 9.50 Сальон. музика, **Париж** (1648) 13.15, 18.30 Симф. музика, 21.45 „Корабель-примара" оп. Р. Вагнера. **Білгород** (437,3) 11.00 Концерт. 16.10 Спів, 18.00 Танц. музика. **Берлін** (356,7) 14.15 Нова популярна музика, 16.30 Шопенові твори, 20.10 Невідома клас. музика, 21.00 Патетична симфонія ч. 6. Чайковського. **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 14.00 Муз. всячина, 15.15 Діточі пісні, 17.55 Симфонія на два форт. Цільхера. **Кельн** (455,9) 12.10 Музика, 15.10 Соната б-дур Моцарта, 18.55 Пісні, 20.10 Концерт. **Мінхен** (405,4) 13.00 Концерт орх., 15.05 Солісти, 19.30 Симфонія ч. 8. Брікнера. **Ленінград** (1224) 12.00 „Борис Годунов" фрагм. оп. Мусорґського. 15.00 Твори Римського-Корсакова, 18.00 „Жак" оп. Мілікера. **Будапешт** (459,5) 12,20 Концерт, 16.00 Легка музика, 18.00 „Реквієм" Вердія. **Міляно** (221,1) 13.00 Концерт, 22.15 Вок. концерт. **Рим** (420,8) 17.10 Популярна музика, 19.45 Розр. концерт, 20.50 „Мадам сан жан" оп. Джордана.

Субота, 2. листопада 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10, Концерт, 15.15 Задушні пісні, 19.30 „Реквієм" Моцарта (муз., спів), 22.10 Шубертові пісні (Тавше барит.). **Прага** (470,2) 11.05 Сальон. квартет, 19.15 Міш. хор, 22.30 Танц. музика. **Париж** (16.48) 13.15 Концерт орх., 17.00 Легка музика, 21.45 Орат. музика. **Білгород** (437,3) 13.05 Нар. пісні, 20.00 Весела авдиція. **Берлін** (356,7). 19.00 Солісти, 20.10 Вес. вечір. **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 16.00 Весела авдиція, 18.45 Солісти. **Кельн** (455,) 19.00 Рел. музика Вердія, 21.00 Соната г-моль Баха, 21.20 У вічного джерела — самоцвіти нім. поезії та музики. **Мінхен** (405,4) 15.15 „Пісні смерти" Ф. Шіка, 18.30 Солісти, 19.05 Словно-муз. авд., 20.10 Нар. музика. **Будапешт** (549,5) 12.00 Концерт, 17.30 Спів,музика, 20.10 Концерт оп. орх.

Львівське радіо.

Пятниця, 1. листопада 1935.

9.00 Ранішня авд., 10.00 Шуберт: Недокінчена симфонія в гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Літ. нарис: Станислав Віткевич, 12.15 Муз. поранок, спів; у перерві в год. 13.00 „Казкова ніч", 14.00 „Дискусія" фрагм. із повісти В. Добачевської „Перемога Йосифа Жолуді", 14.20 Симфонічна музика в гр. пл., 15.00 Авдиція для всіх. 15.45 Методи сусп. праці на селі, 26.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Для дітей: Задушний апель, 17.00 Із психотехнічного інституту, 17.15 Хвилина поезії, 17.20 Канцонети й оп. арії старих мистців бельканта 16—18 ст., 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Камер. концерт, 18.30 Листи та програми, 18.40 Спорт. гутірка, 18.45 Форт. ресітал, 19.00 Завзятті малого мистецтва, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Бюро студіїв розмовляє зі слухачами, 20.90 Реквієм — Моцарта, 20.40 Веч. денник, 20.50 Із суч., Польщі, 20.55 Концерт творів Ол. Зажицького (спів, музика), 22.15 Фрагм. із боксерського мечу Варшава-Берлін 22.45 Осінні імпресії.

Субота, 2. листопада 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Концерт орх., 13.25 Хвилина для жінок, 13.30 Найгарніша гр. пл., 14.30 З ріжних країн — гр. пл., 15.00 Елегійний образець: „Відвідини", 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Рел. авдиція: Хор, 16.00 Лекція фр. мови, 16.15 Камер. концерт, 16.30 Техн. скринька, 16.45 Вся Польща співає, 17.50 Місто Сосновець, 18.00 Для дітей „Нурець", 18.30 Огляд видавництв, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Чайковський: Патетична симфонія в гр. пл., 19.00 На вершинах думки: Фільософія трагічних структур, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Концерт солістів, 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Авд. про М. Конопніцьку, 21.30 „Примари" дір. сцени Міцкевича, муз. Монюшка, 22.50 Музика в гр. пл.

БІРЖА.

Гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.32.

Нім. марка 1·35—1·42, фр. франки 34·90—35·05, шв. франки 172·25—172·75, фунти стерлінги 26·00—26·15, австр. шілінги 99·50—100, чеські кор. 20,75—21.25, рум. леви 27.50—29.00, італ. ліри 34.00—36.00.

Золото: Доляри 9.00—9.03, Рублі 47.00—48·00, Фр. франки 34.40—34·80, Корони 36·20—37·00. Дукати 83·00—83.50; 1 грам золота 5.924.

Срібло: Корони 0.34, Рублі 1.50, Фльорени 0.85; 1 гр. срібла 7—8 сот.

Преміівки.

Долярівки 52.50—54·00, Будівел. 40·50—42·00.

Акції Банку Польського 96.00—95.00—95.50. Стараховичі 34.00.

Папери.

3-проц. поз. будівляна 41.25, 4-проц. поз. інвест. серійна 117.00, 5-проц. поз. конверсійна 77.50, 4-проц. поз. долярова 52.95—53.00, 7-прц. поз. стабілізаційна 60.25—60.75, дрібні 60.75—61.00.

ЗБІЖЕ.

	Ціни льоко Львів від до
Пшениця одн.	17·00—17·55
Пшениця зб.	16.00—16.25
Ячмінь бр.	16,00—17.00
Ячмінь одн.	12·75—13·00
Ячмінь на мл.	12·00—13.25
Овес одн.	15.00—15.50
Овес одн. л. зам.	14.50—15.00
Овес зб.	14·50—15·00
Овес зб. легко зам.	14.00—14.50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 31-го жовтня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів,

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз в опакуваннями	2,74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз в експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·80 „
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	4·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 31. X. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята 0·90—1.30 І. кляси	0·90 зол.
Курки однорічні І. кл.	0.95 „
Качки годовані з ясним опір.	0.75 „
Качки товщені	0.90 „
Гуси годовані	0.75 „
Гуси товщені	0.90 „
Пантарки годовані	0.90 „
„ товсті	1.— „
Індики год.	1.— „
Індички год.	1.10 „
Індики товсті	1.10 „
Індички товсті	1.20 „

Курки й курята приймає в кожній кількости. Іншу птицю в кількости визначеного приділу для кожного свого поставця. Птиці не годованої, худої не приймає. Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку просо й овес

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Музичного Т-ва ім. М. Лисенка у Львові відбудуться 17. листопада 1935 (неділя) в год. 5. попол. в малій салі Т-ва (вул. Шашкевича 5. III., з таким порядком дня: 1. Відчитання попереднього протоколу, 2. Звідомлення уступаючого Виділу і Контр. Комісії. 3. Дискусія. 4. Вибір нового Виділу. 5. Внески. Увага! В зборах можуть брати участь тільки ті члени, що вплатили вкладку за 1935.
6. 3 Виділ.

Двох панів старших, які були в неділю 27. X. ц. р. ввечір у фірмі Атляс та через помилку заміняли пальто, просимо подати адресу до фірми Атляс.

На Рідну Школу зол. 10 вложив п. С. Щуровський, Бельсько.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.